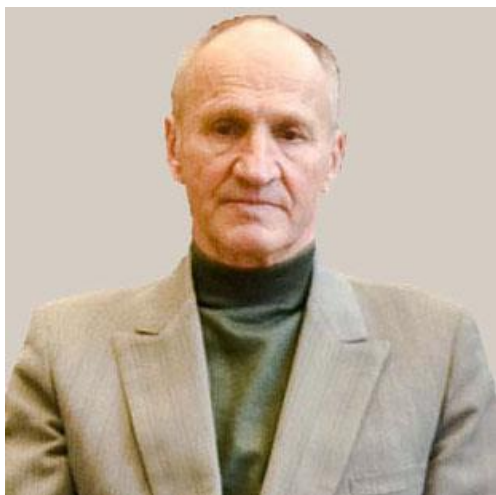

ANTANAS PRAŠKEVIČIUS

Žymus Lietuvos medicinos biochemikas, Lietuvos mokslų akademijos (LMA) narys emeritas, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rektorius emeritas, profesorius habil. dr. Antanas Praškevičius gimė 1934 m. rugpjūčio 9 d. Kalvių k., Kaišiadorių r., mirė 2022 m. spalio 23 d. Kaune. Palaidotas Kaune, Petrašiūnų kapinėse.

A. Praškevičius 1954 m. baigė Kruonio (Kaišiadorių r.) vidurinę mokyklą, 1960 m. – Kauno medicinos institutą (KMI), Gydomosios medicinos fakultetą, 1962–1965 m. studijavo Rygos medicinos institute ir Latvijos mokslų akademijos aspirantūroje (biochemija). 1964 m. apgynė medicinos mokslų kandidato (dabar daktaro), 1972 m. medicinos mokslų daktaro (dabar habilituoto daktaro) disertacijas, 1973 m. suteiktas profesoriaus pedagoginis vardas. Nuo 1990 m. – Europos menų ir mokslų akademijos tikrasis narys. 1990 m. išrinktas LMA tikruoju nariu akademiku, nuo 2011 m. – narys emeritas.

Mokslinę veiklą A. Praškevičius pradėjo 1966 metais: KMI (vėliau Kauno medicinos universitetas) Biologinės ir bioorganinės chemijos (Biochemijos) katedros vedėjas, 1972–1977 m. – Farmacijos fakulteto dekanas, 1977–1984 m. – mokslo prorektorius, 1972–1977 m. – KMI Farmacijos fakulteto dekanas, 1973 m. – profesorius, 1977–1984 m. – KMI prorektorius mokslo reikalams, 1984–1991 m. – KMI (nuo 1989 m. Kauno medicinos akademija, KMA) rektorius, 1984–1991 m. – rektorius. Jam rektoriaujant įkurtas Biomedicinos institutas, Slaugos fakultetas, Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejus, Kauno medicinos institutas pertvarkytas į Kauno medicinos akademiją, čia pradėjo studijuoti užsieniečiai, Kauno klinikos prijungtos prie KMA.

Akad. A. Praškevičius – vienas medicinos biochemijos pradininkų Lietuvoje. Mokslinių interesų sritys: medžiagų apykaitos ypatumai širdies raumenyje ir kepenyse, esant ūmiai hipoksijai (eksperimentinis širdies audinio infarktas), sunkiųjų metalų įtaka medžiagų apykaitos procesams organizme.

A. Praškevičius yra šešių išradimų autorius, publikavo per 400 mokslinių straipsnių, knygų, vadovėlių. Knygų: „Vitaminai“ (su A. Gabrėnu, 1969), „Hormonai“ (1971), „Angliavandenių apykaita ir biologinė oksidacija“ (1973), „Lipidai ir jų apykaita“ (su L. Lukoševičiumi, 1973), „Baltymų apykaita“ (su L. Lukoševičiumi, 1974), vadovėlio „Biochemija“ (su L. Lukoševičiumi, A. Glemža, L. Toliušiu, E. Gineitiene, 1975), „Biologinės chemijos laboratoriniai darbai“ (2 dalys, 1975, 1987), „Audinių biochemija“ (su L. Lukoševičiumi, 1977), „Kraujo biochemija“ (su L. Lukoševičiumi, 1980), vadovėlio „Klinikinė biochemija“ (su L. Lukoševičiumi, V. Astrausku, J. Burneckiene, N. Stasiūniene, M. Šiūšiene, 1987), „Maisto medžiagos, virškinimas ir rezorbcija“ (su

N. Stasiūniene, 2000), „Baltymų (aminorūgščių) apykaita“ (su N. Stasiūniene, 2000), „Angliavandenių apykaita“ (su L. Ivanoviene, 2000), „Kaulų, dantų ir seilių biochemija“ (su J. Burneckiene, 2000), „Lipidų apykaita“ (su N. Stasiūniene, 2000), „Biologinės membranos. Biologinė oksidacija. Fotosintezė“ (su L. Ivanoviene, H. Rodovičiumi, 2001), „Vitaminai ir fermentai“ (su L. Ivanoviene, J. Burneckiene, 2001), „Biologinių struktūrų chemija“ (su D. Kondrotu, N. Stasiūniene, H. Rodovičiumi, L. Lukoševičiumi, J. Burneckiene, L. Ivanoviene, H. Firantu, A. Kašausku, 2002), „Nukleorūgščių biochemija“ (su N. Stasiūniene, 2002), „Hormonai“ (su L. Lukoševičiumi, J. Burneckiene, H. Rodovičiumi, H. Dūdėnu, 2002), „Audinių ir organų sistemų biochemija“ (su J. Burneckiene, L. Ivanoviene, L. Lukoševičiumi, H. Rodovičiumi, N. Stasiūniene, 2003), „Nutukimo ir badavimo biochemija“ (su N. Stasiūniene ir L. Ivanoviene, 2005) autorius arba bendraautoris. Vadovėlio „Biochemija“ bendraautoris ir vadovas (2003 ir 2005), „Cukrinio diabeto biochemija“ (2007), „Angliavandenių apykaitos patologijos biochemija“ (2005), „Lipidų apykaitos patologijos biochemija“ (2007), „Baltymų apykaitos patologijos biochemija“ (2008), „Homeostazės reguliacijos ir jos sutrikimų biochemija“ (2005) bendraautoris ir vadovas. Leidinio gydytojui praktikai „Tarptautinė vienetų sistema medicinoje“ vienas iš autorių.

Akad. A. Praškevičius – Lietuvos nusipelnęs mokslo veikėjas (1984). Jam skirta Lietuvos valstybinė premija už vadovėlį „Biochemija“ (1978) ir už mokslinių darbų ciklą (1987), taip pat – Švietimo ir mokslo ministerijos premija už vadovėlį „Biochemija“ (2003). Lietuvos mokslų akademijos akademiko Vlado Lašo premijos laureatas (2006), apdovanotas ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Karininko kryžiumi (2008).

Akademiko Antano Praškevičiaus mokslinis indėlis lieka mūsų krašto mokslo lobyne. Jis pelnė kolegų ir mokinių pagarbą. Prasmingi Akademiko darbai ir meilė žmonėms liks visų Jį pažinojusiųjų atmintyje.

Parengė

LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus
vyriausioji koordinatore dr. Jadvyga Olechnovičienė

Naudoti šaltiniai:

Akademiko Antano Praškevičiaus asmens byla
Visuotinė lietuvių enciklopedija

Virginijos Valuckienės nuotrauka